

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKON.**Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhásabos petitors tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Társadalmi életünk.

(T.) Percz István uram rimaszombati polgár vala, és okos ember vala. Nem azért mondom ezt, mintha Percz István uramnak ez a két tulajdonsága kizárná egymást, csak egyszerűen konstatalem a tényeket.

Percz István uram volt az, aki 1849 ben nagy csalátfintasággal összes bőr- és borkészletét megmentette a muszkáktól.

De nem Percz István uramról akarok én most beszélni, csak az ő egyik igen böles mondására akarom felhívni olvasó közönségünk figyelmét. Azt mondta ugyanis egyszer Percz István uram:

— Akkor haladunk legjobban, mikor nem haladunk, mert ha haladunk, hát visszafelé haladunk.

Ugy látszik, hogy városunk társadalmi életének vezérei mindezideig szem előtt tartották Percz István uram böles mondását és a világ minden kinecsért sem merték fejleszteni társadalmi életünket, nehogy visszafejlődjék.

Társadalmi életünk pedig fejlődött és fejlődik szépen visszafelé magától, minden külbeavatkozás nélkül.

A nem is olyan régmúlt időkben a társadalmi érintkezésnek talán a két legfontosabb és legagilisebb tényezője volt a dalárda és a műkedvelő társulat. A dalárda feloszlott, vagyis talán nem is oszlott fel, hanem egyszerűen megszűnt létezni a műkedvelő társulattól sem maradt fel egyéb, mint az a szép függöny, a melyen Junó istenasszonynak, a bal szemét rágták ki az egér, ellenben a vadászat fürge nemtőjének Diana istenasszonynak a ballábát örölte meg az idő, vasfoga nem is szólva a többi olympusi hölgyek kisebb nagyobb szépséghibáiról.

Azóta akadt egy két ember, a ki azt mondja, hogy milyen dicső dolog volna a dalárdát újjá szervezni, ugyszintén bizonyos szinpártoló egyesület megalakításáról is eredt néhány szó. De ez mind csak hang és a valóságban nem történik semmi.

Sokszor elpanaszoltuk már lapunk hasábjain, hogy a mi társadalmi életünk beteg, elmondtuk

betegségének okait és gyógyszereket is hoztunk javaslatba. Hiába panaszkodtunk, hiába évődünk, nem koronázta siker törekvéseinket. Ugy vagyunk ezzel is, mint a csatornázással. Soha meg csatornázásról annyit nem irtak, mint mi irtunk Rimaszombat nem létező csatornázásáról, de az illetékes körök kimondták a nagy véleményét: „Nincs pénz és különben is mi szükségünk volna nekünk csatornára, mikor csak úgy dühöng az egészség.“ Ha majd azután egyszer a statisztikai egészségügyi kimutatások alapján a belügyminiszter rá fogja szorítani a várost, hogy csatornát és vízvezetékét csináltasson; akkor majd talán ezek fognak legbüszkébben kiabálni: „Végre sikerült keresztülvinnünk a csatornázást.“

Nem is akarunk most újra panaszkodni, — társadalmi életünk megjavítására új tervekkel előállni. Most egy kész dologgal, egy kész tervvel állunk szemben, a mely ebben az alakjában nem tőlünk indult ki, de a melynek, mint egészséges életrevaló eszmének tartozunk olvasóközönségünk körében is propagandát csinálni.

Most a Rákóczy ünnep rendezése alkalmával merült fel ez az eszme a kaszinó vigalmi bizottságban, ha jól tudom Sámárjay János, a vigalmi bizottság agilis elnöke vetette fel.

Ez a terv az, hogy a kaszinó minden hónapban egyszer műstélyt rendezzen.

A Rákóczy-ünnepély megmutatta, hogy akad itt Rimaszombatba elég arra való ember, a kik ezen műstélyek sikerét biztosítani tudják.

A kaszinó csak kötelességét teljesíti ezen műstélyek rendezése által, mert utóvégre is a kaszinó társadalmi életünk legelőkelőbb tényezője, vagy legalább is annak kellene lenni. Ha nem fog hiányozni a kitartás és a kellő energia a kezdet nehézségeinek leküzdésére, akkor ezek a műstélyek közelebb fogják hozni egymáshoz az embereket és egészséges társadalmi életet fognak teremteni.

Ezenkívül még egy más, szintén nagyon fontos eredménye is lesz a rendezendő műstélyeknek. Nevelni fogják közönségünk műzlisét.

Erre igen nagy szükségünk van, mert bizony a műzlis nagyon gyenge oldalunk. A hogy Alexander Bernát irta rólunk tavaly a „Buda-

pesti Hírlap“ egyik tárcájában, közönségünknek csak fehér szobája az irodalom, a hová csak ünnepélyes alkalmakkor szokott belépni.

Ezekkel a műstélyekkel rá lehetne közönségünket lassacskán nevelni az irodalom-szeretetre és ezáltal fejleszteni nemcsak műzlisét, hanem általános műveltségét is.

Reméljük és biztosan tudjuk, hogy ezúttal nem csak üres hanggal, hanem komoly elhatározással és törekvéssel állunk szemben, azért csak előre, fogjunk hozzá minél előbb a nemes terv megvalósításához!

Sivár jelen.

A tél a nyomor hírnöke. Aggódva, félelemmel látjuk közeledését. A kenyér gondja kétszeres súlylál nehezedik népünkre. En édes magyar népem! Ha végig tekintünk multadon és feltárul előttünk dicsőség és szenvedésed minden ideje: szeretünk akkor nagyon. Eretted dobog a szívünk, a mikor Hunyadi, Rákóczy dicsőségét hirdetik és összeszorul, a mikor Mohácsnál szenvedni láttunk.

Mohács! Róla mondja a közmondás, hogy mindeknél „több is veszett ott“. Sok ezer magyar hagyta ott az életét, a ki pedig valahogy megmenekült, az is csak nyomoruságos rabja lett a kutyafejű tatárnak. A hol a tatár járt, nyomában pusztulás, enyész, halál. — Szörnyű még gondoltnak is. Évszázadokon át apáról fiúra szállott a nagy csapás emléke.

Szomorú emlék! Pedig e sötét kép áll előttünk akkor is, ha tekintjük jelenet magyar nép. Nem pusztít már a tatár. Mégis, ha azt mondanánk, hogy évenként sok ezer ember hal meg hirtelen, erőszak következtében, hitetlenül ráznád a fejedet. Egy nemzetnek ily nagy tragikumáról hallani kellett volna, híre messzire terjedne. Mégis igaz. A sok ezer áldozat meghal, mielőtt születik. — Nem a tatár, a nyomor garázdálkodik. Nyomában pusztulás, enyész és népfogyatkozás.

Félve várjuk a népszámlálás eredményét. Kedvezőnek fogja ugyan feltüntetni a magyarság terjedését, az analfabéták csökkenését, de kevés lesz a számláló-lap. — Csak természetes, hogy a lakosság száma nagyobb lesz, mint az utolsó népszámlálás alkalmával. — Mert csak a ki éppenséggel semmit sem ért a dologhoz, hiheti, hogy egy egészséges nép fejlődését, természet szaporodását olyannyira lehesen mesterségesen visszafogtatni, hogy tíz év alatt mit se növekedjék, vagy éppen csökkenjen, ha csak valami nagy háború vagy járvány nem tizedelte meg a lakosságot. Ám ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarország a nép szaporodásnak még igen hosszú időre elegendő helyet nyújt,

fogfájás kellemetlen érzés és ugyan ki volna olyan vakmerő a Kárpátoktól az Adriáig, (az egyetemi professzorok kizárásával) a ki azt merné állítani, hogy a római jog tanulása gyönyört okoz, — tehát a római jog tanulása tompítja a fogfájást.

A theoria a praxisban is bevált és minél jobban átérttettem az obligatiók csudálatos természetét, annál inkább szűnt a fogfájásom. A nagy tanulásban gyorsan ment az idő és egyszer csak éjfélt lett.

Az ablakom alatt lévő vén eperfa busan zizegett gyér lombjait. — A katolikus templom órája elkezdte verni a tizenkettőt. Az éjszaki szellő egészen idáig hozta a tompa óráütéseket.

Számoltam az óráütéseket. Egyszer csak odakint az udvaron sarkantyupengést hallottam.

Eleinte azt hittem, hogy csak képzelődöm, de nem — egész világosan hallottam a sarkantyú pengését.

— Istenem, ki pengetheti november 11-én éjszaka 12 órakor a sarkantyúját éppen a mi udvarunkban. Az egész Rimaszombatban tudtommal csak egy ember hord sarkantyút, mit kereshet ez későn éjszaka az én ablakom alatt?

Nem sokáig kellett tünődnöm, mert a sarkantyus ur az én ajtóm elé jött, fölrautotta az ajtót, belépett a szobámba, és én magam előtt láttam egy zsinóros dolmányba, párducz kacagányba és sárga szattyániszimába öltözött hatalmas fekete bajszu urat.

— Kihez legyen szerencsém? — szoltam a félelem nem minden jele nélkül.

— Én béri Balogh Ádám vagyok.

— Ugy emlékezem, mintha ezt a nevet már valamikor hallottam volna.

— Jól emlékezik. A gimnáziumban tanult rólam, én vagyok az a Balogh Ádám, a kinek piros bársonyból van a süvege.

— Persze azért nem ismertem uraságodra, mert a süvege nincs a fején,

TÁRCZA.

A fájdalom nem tud ölni . . .

A fájdalom nem tud ölni.
Ne mondjátok, — ugy sem hiszem!
Hisz akkor rég ott feküdnék
Vadvirágos hant alatt a
Faluvégi temetőben.

A síromhoz szöke kis lány
Ki-kijárna esendes este:
Fájdalomtelt vérző szívvel,
Könyttől ázott halvány arccal
Borulna le keresztemre.

Gyöngy könyeseppje addig-addig
Hullana le sírhalmomra,
Mig szívemhez le nem érve
Álmait megszakítva
Eltet öntne belém újra.

Avagy a sok szenvedés, bú,
Mely kinozza szívét értem.
Addig-addig gyötörné, mig
Kihoznák a temetőbe
S lefektetnék mellém szépen

Heinrich János.

Az éjféli vendég.

Irtá: TERHES SAMU.

Az egész Rimaszombat városa Rákóczyt ünnepelte f. hó 11-én, csak én nem vehettem részt az általános ünnepségen.

Minden félreértések kikerülése végett sietek kijelenteni, hogy nem a honfiai érzések vagy a hazafias lelkesedés hiánya tartott vissza az ünnepélyen való részvételtől, hanem a balarczomon támadt óriási daganat!

A visszamaradásom oka tehát egy daganat, a daganat oka pedig egy megfázással egybekötött rossz fog volt.

Igy nem vehettem részt a disz bankettel egybekötött Rákóczy ünnepélyen (Nálunk háromféle ünnepélyek vannak: u. m. 1 disz-bankettel és táncmulatsággal egybekötött ünnepélyek, 2. disz bankettel egybekötött ünnepélyek és 3. disz bankettek.)

Othon buslakodtam tehát és — megvallom az igazat — inkább a fogfájás okozta fájdalom, mint a hazafias lelkesedés foglalkoztatta egész valómat.

Beköszöntött az este és — a mint ez a legtöbb esetben az este után következni szokott — beköszöntött az éjféli.

Nyugvóra tértem, de a fogfájás megkontrázta alvási szándékomat. En megrekontráztam és a falnak fordulva aludni próbáltam, de a rekontrát elvesztettem.

Igy nem tudván aludni, meggyújtottam a lámpát és a helyzetnek megfelelőleg elkezdtem római jogot tanulni.

Azáltal, hogy római jogot tanultam, egyesítettem a hasznost a kellemessel. Ugyanis a római jog tanulása nemcsak a veszedelmesen közeledő szigorlaton való átmenetelt biztosítja, hanem egyszersmind a fogfájás ellen orvosszerűl szolgál.

Az utóbbi tulajdonságára lénezokoskodás után jöttem rá. Kiindulási tételtem ez volt: Egy kellemetlen érzést ellensúlyoz és tompít egy másik kellemetlen érzés. Igy például, ha valakinek a füle fáj és ekkor gombostűvel kezdi szurkálni a bal lábszárát, már nem fog annyira fájni a füle, mert e gombostű-szurások által okozott kellemetlen érzés ellensúlyozza a fülfájás által okozott kellemetlen érzést. Ennek az analógiájára — a

hogy népesedési viszonyaink általában javultak s hogy természetes éghajlati viszonyok mód fölött elősegítik a nép szaporodását, nagyon szomorú lesz ezzel szemben az a csekély szaporodás, melyet a legközelebbi népszámlálás mutatni fog.

Hol van a baj? A magyar anya oka ennek, mondják sokan. Mi inkább azt hisszük, a rossz megélhetési viszonyokat kell okozni. Aggódva, rettegve tekint a paraszt ember a várandó gyermek-aldásra. A kenyérből oly kevés jut neki, hogy megosztva sem a szülőknek, sem a gyermeknek nem lehet elegendő az élet fenntartásához.

A föld némely részén más értelemben érzik a bajt. Vannak államok, ahol a nép szaporodásának törvényesen vetnek gátat. Kevés a hely, két gyermeknél többnek nem szabad lenni egy családnál. Nálunk sok a hely, kevés a kenyér, a nép maga szab magának törvényt — kényszerből. Szomorúan tanuskodik erről a születési statisztika.

A jelen igazán aggasztó. És ha tekintjük a jövőt, szinte látjuk, hogy még Mohácsnál se veszett annyi, mint a mennyi a mostani nyomor következtében elveszett. Lám, akkor, amint a tatár kietette lábát, külföldről is telepítettek ide népeket, a zsiros földekből elég kenyér jutott nekik, a magyar faj is gyorsan szaporodott. Különbölt a bajból, mert a nép egészséges teste hamar kiheverte a tatár nyavalyát. De hova vezessen a magyar nő sztrájkja? A magyar nemzetnek munkaerőre van szüksége. Honnan vegye? Idegenből telepítsünk? Ugyan melyik idegen munkás vágyódnék oly országba, ahonnan tömegesen vándorolnak ki messze Amerikába, teljesen bizonytalan jövőbe, mert azt hiszik, hogy rosszabb sors sehol sem várhat rájuk, mint idehaza, hol kenyérré se jut.

Mi hát a teendő? A helyzet égető. Tenni kell a népért sürgősen. Nem időre-óra való halogatás szükséges, nem részben, hanem gyökeresen kell segíteni. Van rá mód elég, ha a szükség parancsol, Pedig most már parancsol, hangosan.

A bajnak sok oka van. Nem utolsó helyen áll ezek között az ámitás. Ne engedjük teletönni a népet szocialista tanokkal, melyekre az éhező oly szívesen hallgat és melyeket nehezen felejt el. Adjatok neki munkát, hogy megkereshesse kenyerét. A józan magyar munkás nem hallgat a népámitókra, ha van kenyere.

Am elő hát ezzel! Ha lesz a kenyérből annyi, hogy családok élhetnek meg belőle, meglássátok, hogy a magyar anyák szívesen adnak gyermekeknek életet. Ki lesz akkor törölve az a sötét kép, melyet a jövő tükré mutat: népesedésben visszamaradt Magyarországot. Adjatok kenyeret a népnek, hogy legyen nép! . . .

Im, ez a megváltó jelszó. Népünk fogy a mi vármegyékben is. A kivándorlók száma tetemesen emelkedik. A megélhetés vágya földöntutóvá teszi a haza lakosait. Napról-napra súlyosodik az anyagi helyzet, melynek terhei mindinkább elviselhetetlenebbek.

A tél csak fokozza a bajokat. Népünk a falvakban a földművelésen kívül alig foglalkozik más iparral. — Pedig a háziipar művelése pótolhatná a nyári munkát s nozna azt, a mi szűken van: kenyeret. Fontos tehát, hogy a házi ipar különféle fajtát meghonosítsuk a községekben. Ez lényeges eszköz a kenyérszerzésre. Sok olyan iparág van, melyeknél öregeket és gyermekeket is lehet foglalkoztatni. Ha népünk nem összetett kezekkel várná a tavaszt, hanem hasznosítaná munkabírását, szorgalmát, ügyességét, nem volna kunyhóiban olyan mindennapos vendég a nyomor.

Közeleg a tél. Szoktassuk a népet a háziipar megkedvelésére. Adjunk alkalmat és módot hozzá, hogy megismerhesse, megtanulhassa és családja javára értékesíthesse. Akkor nem lesz szomorú a tél s munkával megédzett izmokkal, gondoktól megszabadulva várhatjuk a tavaszt.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

— Hogy gondol olyat, ha tisztességes házba lépek, odakint hagyom a süvegemet a pitvarban.

— Igaz, erre nem is gondoltam. Különb tessenék helyet foglalni!

Balogh Ádám leült a diványra és sarkantyujával elkezdte a padlót piszkálni.

Gyorsan eszembe jutott, hogy éjfélkor csak a lelkek szoktak kísértetni és kíváncsi lévén, hogy miért éppen engem választott kísértési objektumul, így szóltam hozzá:

— Ha nem szerénytelenség a kérdésem, ugye most nekem nem Balogh Ádám porhüvelyéhez, hanem a lelkéhez van szerencsém?

— Ön téved. — En Balogh Ádámnak, nem a lelke vagyok, hanem maga Balogh Ádám testestől-lelkestől, úgy, a mint ez előtt kétszáz esztendővel éltem. En feltámadtam, valamint fel fognak támadni a többi kurucz vitézek is.

— És ha szabad kérdenem, miért tetszett feltámadni?

— Hogy miért? Hogy lehet ilyet kérdeni! Azért, mert veszélyben a haza. Sírni nyugalmam csendjét folytonos vészkiáltás zavarta meg. Felébredtem halottaimból és hallottam mint zug, mint morajlik a hazafiúk elkéskedés végig az egész országon, mint tör fel az imádság a magyarok Istenehez és mint hat le ebbe a honfi vértől áztatott jó magyar földbe egészen a sírok fenekéig! Éreztem és tudtam, hogy veszélyben a haza. A magyarok Istene új erőt adott kihült tagjaimba és én feltámadtam, hogy újra harezoljak és újra meghaljak a magyar hazáért! Most este keltem ki a síromból. — Olyan gyorsan, mint a szellem subantam végig az országon. — Kerestem a fegyverben álló magyarságot, de nem találtam sehol. Kerestem a vigan lobogó őrtüzeket, de nem találtam sehol. Mig végre itt ezen város körül őrtüzeket pillantottam meg. Az egyik őrtüzhöz siettem. Két bun-

Az új államtitkár. A hivatalos lap keddi száma közölte gróf Serényi Bélának kereskedelemügyi államtitkárrá való kinevezését, s ez alkalomból a mi putnoki jeles főurunkról a következő életrajzi adatokat olvassuk: „Gróf Serényi Béla orsz. képviselő, kereskedelmi miniszteri államtitkár, összesen 37 éves s így a Háznak szinte a legfiatalabb tagjai közé tartozik. 1866-ban született Budapesten. Középsiskoláit a Terézianumban végezte, de Budapestben jogászokodott és itt szerezte meg a jogi doktorátust is. Amint nagykorúságát elérte, tagja lett a főrendiháznak, de annak tárgyalásaiban az időben csak kevés részt vett, minthogy tudományos tanulmányainak kiegészítésére, saját hajlamának megfelelően, nagy ipari tanulmányutra ment. E célból beutazta Német- és Franciaországot, midkét állam nagyobb igari gőcpontjaiban hónapokat töltött megfigyeléssel, adatgyűjtéssel, folyton azt kutatva, keresve, hogy ez előkelő iparosállamok vívmányait miként lehetne értékesíteni itthon, Magyarországon, a mi fejletlen, gyermekkorát élő iparunkban. E tanulmányoknak köszönhető, hogy Serényi Bélát még ma is ismerik Montpellier-ben, St-Etienne-ben, Essenben és a többi német iparvárosokban, amelyekkel, illetőleg amelyeknek számos nagytekintélyű iparosával még ma is fenntartja az akkor szerzett összeköttetést. Tanulmányait, amint haza jött, első sorban saját nagykiterjedésű gazdaságában, Putnokon, igyekezett értékesíteni. Az ifjú gróf ebből a gazdaságból csakhamar mintagazdaságot teremtett, gőzmalomot és agyagárugyárt is állított fel. A gőzmalom nemsohára egyesült a Hitelbank szolnoki malmával és az így tamadt társulat Serényi grófot alelnökkévé megválasztotta. Az agyagárugyár ma is Serényi gróf tulajdona és az ő vezetése alatt működik, 1896-ban a dédési kerület országgyűlési képviselőjévé választotta Serényit szabadelvűpárti programmal s azóta is szakadatlanul ezt a kerületet képviseli. Ismerősei és barátai már kezdetől fogva nagy várakozással tekintettek a fiatal képviselő jövője elé, mert tudták felőle, hogy nagy vagyona és előkelő társadalmi állása dacára folyton a legkomolyabb tanulmányokkal foglalkozott. 1897-ben tartotta első beszédét a képviselőházban a földművelési tárczával Bokon szívesen alakja, szép előadása csak az első pillanatra bódították meg hallgatóságát, mert csakhamar nem arra figyeltek csupán, hogy ő ki és hogyan, de arra, hogy mit mond. Minden irázistól menten szokott beszélni: röviden, a tárgyhöz, a tárgy érdeméhez, merő argumentummal, amelyek rámutatnak nagy tudományára, széles olvasottságára és eszméinek bátorságára. Ezek a tulajdonságai még sokkal ékeesebben kidomborultak akkor, amidőn 1901-ban az iparfejlesztési törvény alkotásánál szólalt föl nagy és mély hatást előidéző beszéddel. Legnagyobb hatást azonban eddigi beszédei közül az aratott, amelyet tavaly, 1902-ben tartott a költségvetés tárgyalásánál. Akkor fejtette ki először, hogy a hazánkban még nem erős iparágak fejlesztését termelési prémiummal kell támogatni az eddig szokásos szubvenzió helyett. A kor kifejtett eszméiből azóta is sokat megvalósítottak; de beszéde már elhangzása után annyira megnyerte neki az egész képviselőházat, hogy elhalmozták szerencsekívánatokkal és a gratulálók között számosan ráemlékeztek Szilágyi Dezsőre, aki Serényi Bélát első felszólaláskor úgy üdvözölte, mint akitől az ország még sokat várhat.

Kitüntetés. A király H o u s c h Ede nyugalmazott bányászigazgatónak, ki hosszú időn át működött Putnokon s megieszerte köztisztelőben állott — a bányatanácsosi címet adományozta. A jól megérdemelt kitüntetéshez bizonyára szívesen gratulálnak a derék embernek nagyszámú tisztelői és jóbarátai.

A megyei tisztviselők fizetésrendezése. A vármegyei közigazgatási tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgazsemélyzet fizetésemelésének kérdését, az állami tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényjavaslattal kapcsolatban szándékozik T i s z a István gróf belügyminiszter rendezni, e végből fölhitva B o r n e m i s z a alispánt, hogy tekintettel az e részbeni munkálatoknak a vármegyei tisztviselők érdekében is kívánatos sürgős kivitelerre hozzá nyolcz nap alatt a következő kimutatásokat mulhatlanul terjessze be: 1. A vármegyei tisztviselők, kezelők és szolgazsemélyzetnek állás és egyénekenkénti kimutatását annak feltüntetésével, hogy a vármegyei szolgálatában és jelenlegi állásukban mely idő óta vannak alkalmazva. 2. Annak hiteles kimutatását, hogy az 1902-iki költségvetési évben a vármegye közönsége a vármegyei pótdoból vagy más valamely vármegyei alpból, mely összegekkel

dás ember aludt a tűz körül. Rájok kiáltottam: hogy „Lóra kurucz, lóra!” A két ember felmeredt és bambán nézett rám. Mit csinálnak itt kendtek? — kérdeztem tőlük. Őrizzük a várost, — felelének, — hogy marhát be ne hajtson valaki, mert száj- és körömfájás vagyon. Nem értettem, hogy mi az a száj- és körömfájás, de azt láttam, hogy ezek nem katonák. Itt a városban a házakat rellobogózza találtam, de az utcákon csak néhány részeg ember kurjongatott. Végre találtam egy katonát. Kék sápkája volt és a mellére egy szám volt erősítve. Megkérdeztem tőle, hogy hol van a főhadiszállás, de ő gombombán rám kiáltott: hogy ne zavarjam a csendet. Tovább mentem és egy nagy kivilágított ház volt előttem. Benn vidám dalolás volt. Be akartam menni, de ott azt mondták, hogy előbb fizessem meg a belépti-díjat. Nem tudtam, hogy mi az a belépti-díj, de mivel pénzem nem volt, odébb álltam.

— Hja bizony kérem a mai világban pénz nélkül nem sokra lehet menni!

— Pénz, minek ide pénz! Az országnak nem pénzre, hanem bátor szívekre és kemény karokra van szüksége!

— Az csak akkor volt, a mikor még Balogh Ádám ur a gyöngy életét élte. Most már a pénz az ur.

Láttam, hogy nem érti, a mit mondom. Elgondolkozva bámult a lámpa világába, azután újra megszólalt:

— Azt mondja meg nekem, hogy ha a pénz az ur, akkor miért van a város fellobogózza és miért vigadnak olyan nagy vigassággal abban a nagy fényes házban?

— Azért, mert a nagy fejedelemnek az emléket ulti most ez a város, azért van a nagy vigasság.

— De ha veszélyben a haza, akkor hogy vigadhatnak. Nem dallással, meg lobogó kitűzéssel lehet a hazát megmenteni, hanem karddal. Hol van az a híres kurucz hadsereg, hogy kiálljon a csatasíkra!

járult a törvényhatósági tisztviselők kezelő- és szolgazsemélyzet fizetéséhez és lakbéréhez.

Athelyezés. Ma n e z e l József tarnaszentmiklósi állomástönököt — városunk szülöttét s a rimaszombati állomásnak hosszú időn át volt közkedveltségű teheráru pénztárosát — saját kérésére a most épült garamvölgyi vasut Polonka állomására főnökké nevezték ki, illetőleg helyezték át. Üdvözöljük!

Nőegyleti gyűlés. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyletének választmányja lelkes és tevékeny vezére S a m a r j a y Jánosné elnöklele alatt f. hó 14-én délután 3 órakor a takarékpénztár tanácstermében igen népes ülést tartott, amelyen több folyamodvány kedvező elintézésre után elhatározták, hogy az árvák karácsonyfáját ez évben is felállítják december hó 20-án. Felmerült az az eszme is, hogy rendezzen a nőegylet a jövő farsangon nyilvános estélyt. Az eszmét a választmány egyhangú lelkesedéssel felkarolta s a módokat megállapítását s az előkészítést az elnökségre bízta. — E határozatot a magunk részéről is örömmel üdvözöljük, mert a mult évben is nagyon éreztük egy ilyen multság hiányát. Örömmel tudatjuk tehát lapunk bájos olvasóival, hogy a jövő farsangon lesz egy a régiekhez méltó, pompás nőegyleti táncestély!

Halálozás. Ruffinyi Jenő kir. bányatanácsost, dobsinai bányagazgatót súlyos csapás érte, neje szül. Sárkány Laura f. hó 16-án 51 éves korában bekövetkezett gyászos elhunytával. A család a gyászestéről a következő jelentést adta ki: „Ruffinyi Jenő kir. bányatanácsos, dobsinai bányagazgató maga és gyermekei, valamint az összes rokonság nevében is megtört szívvel jelenti szerető hitvese, a jó anya és nagyanya Ruffinyi Jenőné szül. Sárkány Laurának élete 51-ik évében, rövid szenvedés után folyó évi november hó 16-án délután fél 5 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi részei az ág. ev. egyház szertartásai szerint folyó évi november hó 18-án délután 2 órakor fognak örök nyugalomra tetetni. Dobsinán, 1903. november hó 16. Ruffinyi Jenő mint férj, Ruffinyi Aladár mint fia, Horváth A. Jánosné szül. Ruffinyi Margit, Hanvai J. Edéné szül. Ruffinyi Árnak leányai, Horváth A. János, Hanvai J. Ele mint vejei, Hanvai Ella, Hanvai Auce, Hanvai Miklós, Horváth Jenő, Horváth Lenke mint unokái.

Hivatalvizsgálat. K o c z o u r e k Ferencz állami főállatorvos, kerületi állategészségügyi felügyelő folyó hó 17-én Kassáról ide érkezett s az állami állatorvosi hivatalban vizsgálatot tartott.

Egyetemes gyűlés. A magyarhoni ág. ev. egyház egyetemes közgyűlésén — mely *Prónay* Dezső br. főfelügyelő és *Baltik* Frigyes dr. legidősebb ev. püspök testvér elnöklele mellett f. hó 11—14. napjain folyt le Budapesten — vármegyénkből igen sokan vettek részt, ugy az egyházi mint a világi vezető férfiak közül. Így a többek között ott volt: *Hámos* László főispán, *Kubinyi* Géza, *Szentiványi* Árpád, *Hevessy* Bertalan képviselő, *Madarász* Pál számvevő-zéki elnök, gömöri *Szontagh* Pál, *Glauf* Pál és *Terray* Gyula főesperesek, *Banczik* Sámuel, *Hüvössy* Lajos, *Zachar* Sámuel lelkészek stb. A gyűlés gazdag tárgysorozatából az ev. egyházi lapok közlése alapján kiemeljük, mint ev. olvasóinkat közelről érdeklő tárgyakat: a *Glauf* Pál főesperes által nagy gondal szerkesztett „*Ev. teológiai főiskolai szervezet*”, melyet az e célra kiküldött nagybizottság egyhangulag elfogadott és magáévá tett, az egyetemes közgyűlés pedig leküldötte alkotmányos tárgyalás és véleményezés végett az egyházkerületekhez. A másik ugyancsak *Glauf* Pál tevékeny munkásságát hirdeti: s ez a *püspöki napidíjra* vonatkozó javaslat, melynek célja az elaggott ev. püspökök számára viselt nagy állásukhoz méltó nyugdíjnak biztosítása az egyes egyháztagoknak minden külön megadótatása nélkül. E nagy hűzgot és visszasságot pótló javaslatot az egyetemes közgyűlés véleményezés végett az egy. lelkészi nyugdíjintézethez utasította.

Birtokvétele. A *Fáy* István orsz. képviselő ne-jének tulajdonát képező ugynevezett „*Keserves*” pusztát — mint halljuk — tartozékaival együtt megvették balogi és rakottvási gazdák 120 000 koronáért.

Uj furdóorvos Cizben. Még csak néhány időnyen át működött a eszi jód-brom furdóban dr. *Tausz* Béla hivatalos furdóorvos, ki ez idő alatt nagyszámú paciensei szeretetét és bizalmát teljes mértékben kiérdemelte. Ugyanis — mint sajnálattal értesülünk — a fi-

— Mai napság már ninesen kurucz hadsereg, sem labancz hadsereg. A hazát sem fenyegeti olyan veszély, hogy kardot kellene ragadnunk.

— Akkor miért hallottam én a sírom fenekén azt a vészkiáltást, hogy veszélyben a haza?

— Ön jól hallott, csakugyan ezt kiabálják, sok ember kiabálja, de azért nem hiszi senki. Az egész lárna abból kerekedett, hogy a magyar sereget magyarul kommandírozák e vagy németül?

— Hogy lehet ezen veszekedni, hiszen még a labanczokat is magyarul kommandírozták.

— Hiszen mi is azt mondjuk, de Bécsben nem akarnak engedni.

— Egye meg a fene Bécsét!

Ujból elhallgattunk és újra Balogh Ádám törte meg a csendet:

— E szerint én hiába támadtam fel. A hazának nines szüksége az én jó kurucz kardomra. Katonának nem állhatok be, mert nem tudok németül. Az elébb azt mondta, hogy most a pénz az ur, nekem meg pénzem nines. Mit csináljak akkor, hogy feltámadásom után éhen ne vesszek?

— Tudja mit, — adok egy jó tanácsot. Magáról mindenki tudja, hogy igazi kurucz. — álljon be labancznak, biztosítom, hogy nem fog éhen veszni.

Balogh Ádám kísérti mosolylyál nézett végig rajtam, azután szó nélkül eltávozott. Bizonyára a többi kurucz hősök sírjához sietett, lebeszélni őket a feltámadásról.

A nagy beszélgetésben én is elálmosodtam, elaludtam és álomban újra Balogh Ádámot láttam. A vigan pattogó tábori tűz mellett heverő kurucz vitézeknek hangosan, lelkesülten beszélt a magyar szabadságról.

atal orvos állásáról lemondott, mit az igazgatóság sajnálattal vett tudomásul és elismerését nyilvánította a szorgalmas főorvosnak, ki a gyógyfürdő fellendítése czéljából sokat fáradozott. Az igazgatóság a hivatalos főorvosra dr. Kallós Jenőt, a budapesti Ungár-Rottmann szanatórium fiatal másodorvosát választotta meg.

A Rákóczy-szoborra, a rimaszombati kaszinó által folyó évi november hó 11-én rendezett Rákóczi-ünnepély alkalmával önkéntes adakozásból 60 korona gyűlt be, mely összeget Samarjaj János vigalmi bizottsági elnök e napokban küldött fel Kassára a szobor-bizottság elnökségéhez.

Búcsú. Mindazon jóbarátaink és ismerőseimnek; kiktől Breznóbányára történt áthelyeztetésem alkalmából az idő rövidsége miatt személyesen el nem búcsuzhattam, ez uton mondok szívvelyes isten hozzád, s kérem őket, hogy engem jó emlékképpen sziveskedjenek megtartani. Rimaszombat, 1903. nov. 15. *Spádi Ferencz,* mérnök.

Próbabál. Dobrászky János helybeli előnyesen ismert táncztanító f. hó 14-én tartotta meg növendékei vizsgáját és a szokásos próbabált, melyen a szülők és érdeklődő ismerősök s a növendékek más hozzátartozói szép számmal jelentek meg. Mint máskor, most is csak elismeréssel és dícsérettel referálhatunk az eredményről. A növendékek tetszetős, katonás felvonulása után bemutatták a táncban szerzett gyakorlatosságukat, mozgási ügyességüket, s a szülők és érdeklődők meg voltak elégedve azzal a mit láttak. Gyönyörködve szemléltek a zsenge ifjait, melynek jövedve alig ismert határt. A mulatságon általában a legjobb hangulat uralkodott.

Halálozás. Seres József runyai születésű I. éves ref. theologus Sárospatakon f. hó 13-án meghalt. Az alig 20 éves, szép reményekre jogosító ifju 8 éven át a rimaszombati egyesült protestans főgymnasiumnak volt törekvő és példás viseletű tanulója. Haló porait mélyen le-sujtott szülei hazahozták s f. hó 15-én temették el Runyan nagy részvét mellett. Tanuló társai és jó barátai nevében 7 tagú küldöttség élén Pósa Béla VIII. oszt. tanuló, önképzőköri elnök búcsuzott el a sírnál könnyeket fakasztó szavakkal az elhunyt iskolatársától. A sárospataki ev. ref. főiskola theologiai akadémiájának hallgatói külön gyászjelentést adtak ki. A kártársak nagy fájdalommal pedig Keresztyén Istvan theologus a gyász-háznál, Joó Miklós theologus meg a sírnál fejezték ki meghatóan. — A helybeli főgymnasium tanári karának ösztinte részvétét pedig Loysch Ödön igazgató tolmácsolta melegbangu átiratban. — Béke poraira!

Az új kaszinó helyiségei e hó végén előrelátólag átadhatók lesznek a tagok használatára. — A régi peuzügyigazgatósági épület emeleti részére rá sem ismerne a szemlélő, mert ott most díszes, ujonnan festett és kényelmes, tágas helyiségek várják a czélszerű berendezést. Hét szép szobája lesz itt a kaszinónak: egy nagy díszterem, egy társalgó, két olvasó, egy kettős biliard játszó terem, ruhatar és két nagy szoba a könyvtár részére. Ez utóbbiak már be is vannak rendezve, s könyveket itt kaphatnak a tagok. — A többi helyiségekben most állítják az utolsó kályhákat s a villanyos világítás is be van már vezetve.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, kik felejtetlen kis leányunk elhunyt alkalmából mérhetlen fájdalommal részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, ezuttal mondunk hálás köszönetet — Rimaszombat, 1903. november hó 4-én.

Tomay Alajos és neje.

Méntelevi vizsgálat. A helybeli m. kir. méntelevhez f. hó 12-én érkezett Budaházy min. titkár, Perczel Dénes kapitány debreczeni id. méntelevparancsnokkal és Szereda számtiszttel együtt. Utóbbiak a ménteleven 2 napon át hivatalos vizsgálatot tartottak, s az osztály vezetését, az ügykezelést és a legénységet teljesen rendben találták. Vasárnap utaztak el Jászberénybe az ottani osztály vizsgálatára végett.

Szobrot Danko Pistának. A magyar hazában mindenfelé az ő dalait viszhangozzák a bérczek — Pasztortüzek mellett az ő dalát sirja a tülkö. — Fakadó szerelmet, az ő dalával gyújt a szerelmes legény kedvese szívében. — Megtört szívek vérző sebére is az ő mélabus danája hull harmatos levélként. — Áldott legyen a haló porában is, a ki annyi gyönyörűséget szerzett nemzetének, hogy ez a gyönyörűség el nem múlik, míg rózsza terem az ágon, míg könny reszket a szemben! Méltó rája, hogy szobor hirdesse dicső emlékét. — Hegedűs pengette ki örök időkre szóló halhatatlanságát! hegedűs szobrot a nagy dalköltőnek! — Gyájtás indult meg az egész országban az elhunyt nóta szobrára, ne késsünk tehát mi sem filléreinkkel e nemes czélhoz járulni. — A kinek tehát lelkét csak egyszer is megreszketette az ő lelkes dala, kuldj be fillereit a „Gömör Kishont“ szerkesztésébe, honnan illő helyére juttatjuk azt.

A garamvölgyi vasut megnyitása már a közelben van. Az új vonal — melyet Mandel, Hoffmann és Quittner vállalkozó s országosan ismert jóhírű czég épített — f. hó 26-án kerül a műtanrendőri bejárásán a hivatalos kiküldött bizottság bírálata alá, mely után a vonal a forgalomnak át fog adni. Már folyamatban van a vonal személyzetének beosztása, az állomásoknak vezetőkké való ellátása s az új osztálymérnöki hivatal Breznóbányán a Havas főmérnök vezetésével és Spádi mérnök beosztásával megkezdte működését. Az új vonalon következő állomások lesznek: Breznóbánya, Bikás kiterő, Bikás Gáspárd, Bencsháza, Vazok, Polonka, Lujzahuta, Zavadka, Helpa, Garamsáhegy, Pohorella, Pohorellavasgyár, Pohorella kastély, Nándorhuta, Nándorvölgy és a Végállomás: Vereskő. — A vasutvonal építést a kormány megbízottaként dr. Frank Mihály mérnök ellenőrizte Breznóbányáról.

Pénztárnok választás. A putnoki takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésében a halálozás folytán megüresedett pénztárnoki állásra Farkas Gyulát választotta, mint a kinek szakképzettsége és sok évi gyakorlata ezen fontos állás betöltésére nevezte kellő garanciát nyujt.

Az új vasutvonal személyzete. A breznóbánya-Vereskő vasutvonalon a következő vasuti alkalmazottak oszttak be. Gáspárd: Klein Mór, állom. előjáró Nyustyalikérről, Berta János váltóór. Polonka: Manczel József állomásfőnök Tarnaszentmiklósról,

Répászkó Mihály váltóór. Lujzahuta: Stefan József állomási kiadóór Breznóbányáról. Helpa: Házslinszky Ede állomási előjáró Jászórról, Sztreckó Dezső váltóór. Garamsáhegy: Mezey Kálmán állomási kiadóór, Zólyomból. Pohorella vasgyár: Pintér Sándor áll. előjáró Garamhidvégről. Nagy István váltóór Kozmárról. Nándorhuta: Planck Kálmán állomási főnök Tiszolcáról, Betyák István váltóór. Vereskő: Kodra Gyula állomási előjáró Alsó Sajórról, Isaár Lajos váltóór Garamhidvégről.

Nagyőröczéről írják lapunknak, hogy a vármegyei tanfelügyelőség és a járási főszolgabírótság komoly és nagyjelentőségű munkálkodása folytán a nagyveszverési ág. ev. népiskolát államosítják. De tudósítónk panasolja, hogy Nagyveszverésen „még most is pánszlávizmus uralkodik, melynek lappangó tüzeit a tanító az iskolában, pap a templomban mindinkább fejleszti.“ Panaszosan említi továbbá a levélíró, hogy a bíróválasztás jegyzőkönyvét az említett urak nem akarták aláírni, mert nem tót nyelven volt vezetve.

Esküdtbíróági tárgyalások. A folyó évi esküdtbíróági utolsó ciklusának tárgyalásai decz. hó második hetében lesznek. Eddig csak három olyan bűnesetet adta elő magát, a mely az esküdtbíróági hatáskörébe tartozik, így tehát a tárgyalások rövid ideig fognak tartani. A kisorsolt esküdtbírák névsorát már lapunk múlt számában közöltük.

A villanyvilágítás intézőségének szives figyelmét felhívjuk azon többek részéről kifejezett és indokolt kívánság teljesítésére, hogy a városházán vagy más hozzáférhető helyen létesítsen telefon-állomást. A konzervgyár tudvalevőleg összeköttetésben áll telefon útján a takarékpénztárral és a részvénytársaság elnökével, azonban e helyek nem mindig hozzáférhetők s a villanyfogyasztó közönségnek igen kényelmetlen, hogy minden kis hibáért vagy szükségletért a város végén levő gyárba kell futnia. Sokkal egyszerűbb s nem is nagyon költséges volna egy telefon állomás létesítése, honnan a konzervgyárral s a villanyvilágítás művezetőjével beszélni lehetne.

Agrár politika. Irta: Bernát István a Magyar Gazdaszövetség igazgatója. Budapest 1903. Kilián Frigyes. kir. egyetemi könyvtáros bizománya. — Ára 2 korona. A mezőgazdaság válsága, az ennek nyomában támadt német, angol és oroszországi agrár mozgalmak, nálunk is hasonló törekvéseket szültek. A másik tábor támada az új irányt s így fejlett ki az agrárök és a merkantilisek harca, amely ma nyugszik ugyan, de befejezve nincs. Bernátnak jelen műve a dolgokat az agrár álláspontból világítja meg. Kifejti, hogy az agrárök törekvések felszabadítása mindenütt megtörtént, ahol az érdekeltekben volt annyi értelem és beláttak, hogy az új idők keretében meg kell teremteni azt a jogi és gazdasági rendet, mely a földmivélés virágzását és az ebből élők boldogulását és fennmaradását biztosítani képes. Az ingó tőke uralma nem lehet az az ideál, mely után törekedni méltó: kiöli ez az idealizmust, elfonnyasztja a jellemek azon tulajdonságait, melyek nélkül a nemzetek boldogulása pedig lehetetlen. A nemzet jövője új feladatok elé állít bennünket és mi magyarok ezideg nem jutottunk előbbre, minthogy a bajt felismertük. A munkára való szervezkedés most van folyamatban. A jelen kellő méltánylása végett összehasonlítást tesz szerzőnk a letűnt idők és a mai állapotok között. Konstatálja, hogy a francia paraszt kezében ma kevesebb a föld, mint volt a nagy forradalom előtt. A magyar jobbágyi helyzetet taglalva, arra jut, hogy bár a jobbágyok helyzete sok helyen és gyakran türhetlen volt, azzal, hogy felszabadult, semmit sem nyert. A parasztságnak tetemes része ma is csak ott van, ahol volt száz évvel ezelőtt. A legmegszegített törekvés mellett is alig képes a gazdasági egyensúlyt fentartani. Az orosz, a lengyel parasztság nyomorúsága köztudomású; a szorgalmas Tirol egyes völgyeiben nem gyarapodik a nép és magában Angliában is elszomorító az állapot. Mindenütt ilyen a kép és ha ezen segíteni akarunk, új ösvényre kell térnünk. Ha külsőleg láthatók is jelei az emelkedésnek, a belső bajok annál jobban szaporodnak. A folytonos haladás szülte megelégedés ritka helyen lehet föl. A régi szervezett felbomlott, de az új megszilárdulni nem volt képes. Sok társadalmi igazságot kell kiegyenlíteni és biztosítani a gazdasági szabadságot a földnek és azoknak, akik belőle élnek. A föld és annak művelői azon alap, melyre a nemzetek fejlődésüket építik. Ha ez gyöngül, összeomlik a reá épített alkotás. Szabadság nélkül nincs haladás. Biztosítani kell azért a szabadságot, különösen a gazdasági teret. Visszaszorítani az ingó tőkét arra a tere, amelyre való. Nem szabad számításán kívül hagyni a tudás és a politikai munkásság legméltóbb czélját; az embert. Az agrár politika — mondja Bernát könyve végén — a szabadságnak, a haladásnak s a humanizmusnak politikája, amely nem csupán a harmonikus gazdasági fejlődést igyekszik biztosítani, hanem a pénz után, sovárgás, mint az emberi lét egyetlen elfogadható czélja helyett, tisztább törekvéseknek gyújt világot és nemesebb föllángolásokot vet a vezető osztályok szívébe.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon részvevő barátaink és jóismerőseimnek, akik drága felejtetlen segítségem elhunyásával ream nehezült csapás okozta mérhetetlen fájdalommat akár a gyásztisztviségén való személyes megjelenésükkel, akár pedig írásban kifejezett részvétökkel enyhíteni kegyeskedtek, e helyen is hálás köszönetemet nyilvánítom. — Nyustyan, 1903. november 11-én.

Frenyó Dániel!

Sodronypálya bejárás. A nyustya-hacsavai magnezitgyár sodronypályájának műtanrendőri bejárása f. hó 21-én ment végre s azon a hivatalos kiküldötték részt fognak venni.

Az első hó. Leesett az első hó. Szombaton este kezdtek szállingózni az első hópíhek, és vasárnap reggelre már erdő-mező be volt burkolva puha hótakaróval. A reggeli nap első sugára régig siklott a szemképrázta fehérségen, és csillogtatta-ragyogtatta Tépő fehér bundáját. Olyan meleg volt ez a napsugár, hogy lekivánczolt a bunda. Elkezdett olvadni és néhány óra alatt esunya piszkos sár lett a szép fehér hóból. Hja, bizony semmi sem állandó a világon, legkevésbé meg az, a mi csillog. Az utkaparóknak van elég dolguk elmélkedni a hó mulandóságára felett. Kaparják, kaparják a sarat és közbe szítal a kellemetlen ködszerű őszi eső a szürke novemberi égből.

A roznyói reformátusok temploma. Hosszú évek során át vajúdó óhaja teljesül immár a roznyói ev. református egyháznak. Templomot emel egyháznak, mely eddig szűk és teljesen alkalmatlan helyiségben dicsérté Istent. A templom építésére vonatkozó árlejtést lapunk múlt számában tette közzé az egyház vezetősége.

Vendéglő átadás. A „Három Rózsa“ szálloda és vendéglő kezelését Frank Menyhértől — mint halljuk — Sipos Jenő miskolczi vendéglő veszi át december 1-től kezdve. Az új vendéglő Miskolcra a jóhírű „Korona“ szálloda vendéglőjét csaknem öt évig vezette, s így ez is biztosítékot nyujt arra nézve, hogy ezen elsőrendű szállodánk sorsa hivatott jó kezébe lesz letéve.

Halálos elgázolás. F. hó 16-án hajnalban a vasutvonalat bejáró or. a Szutor felé vezető út átjárójánál városunk határában a sinek mellett Szabo Miklós helybeli napszámos megdermedt hulláját talált. Fejéből patkzott a vér, s az ember a talpa mellett arcra borulva feküdt. A hullát beszállították a kórház halottas házába, hol még az nap délután törvényszéki boncolást végeztek rajta az orvosok a vizsgálóbíró és ügyész jelenlétében. A vizsgálat és nyomozás megindult s az üzletvezetőség hivatalos kiküldöttéi másnap, 17-én tartottak helyszíni szemlét. Kétségtelen, hogy a szegény embert a gép ütötte el, csak az a kérdés, hogy véletlen szerencsétlenség, vagy öngyilkosság torog-e leen.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalnál október hóban a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be. Született összesen 18, ebből fiu 9, leány 9, halva született 1 leány. — Házasság nem kötött. — Elhaltak: Zsigmondovics Zsigmond 42 éves, ifj. Árvay József 1 hónapos, Rác Mária 1 éves, Ritter Elza 14 napos, Főrpataki József 1 éves, *Simankovics János 3 éves, *Varga Zoltán 17 éves, Torpis Ferenczné 72 éves, *Gombár János 7 hónapos, Kosner Ferencz 8 éves, Moravék Ferenczné 63 éves, *özv. Horvát Józsefné 65 éves, Elek István 7 hetes, *Máté Barnabás 26 éves, *Farkas Jánosné 46 éves, özv. Kruppa Györgyné 83 éves, Tomay Ilonka 6 éves. A *-gal jelöltek a helybeli közkórházban haltak el.

Egészségügyi kimutatás. A vármegye tisztii főorvosának havi jelentése szerint október hónapban előfordult fertőző betegségek: vörheny: Harmacz 12 (megh. 4), Rimaszécs 3, Likér-gyár 7 (megh. 2), Kuntapolca 4 (megh. 3), Bánréve 1, Putnok 1, Rimaszombat 3 (megh. 1), Rozsnyó 2; — kanyaró: Murány-lehota 3, Ajnácskő 10 (megh. 1), Balogfalva 1, Osoma 1, Gesztes 5, Fazekaszaluzsány 14, Fűrész 55, Rimabrézó 31, Tornallya 1, Zádorfalva 12, Dobsina 32, Rimaszombat 3; h ö k h u r u t: Sumjác 39 (megh. 1), Egyházabást 2, Jéne 7, Tajti 1, Uraj 1, Trizs 2; d i p h t e r i t i s: Murány Hosszúrét 1 (megh. 1), Radnót 2, Rima, szécs 1, Likér gyár 1 (megh. 1), Dernő 8 (megh. 2), Hanva 1; h a s i h a g y m á z: Sumjác 1, Rimalehota 1, Rimóca 1, Alsószuha 2, Felsőszuha 1, Zádorfalva 4, Dobsina 2; b á r á n y h i m l ö: Alsószuha 1, Királyi 1, Tornallya 4. —

Olajos hordók eladása, tölgytalpfák és pályafenntartási fák szállítása. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága üres olajos hordók eladása iránt, a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége tölgytalpfák szállítása iránt, a cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatóságára ugyancsak tölgytalpfák szállítása iránt, a máv. debreczeni üzletvezetősége pedig deszkák, léczek, faoszlopok szállítása iránt pályázatot hirdet. Ajánlatok az olajos hordók megvételére f. évi december hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságánál (Budapest); a tölgytalpfák szállítására f. évi november hó 28-án déli 12 óráig a máv. szegedi üzletvezetőségénél, a déli vaspálya részére szükséges tölgytalpfák szállítására f. évi december hó 1-én déli 12 óráig a cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatóságánál (Budapest I. ker., Mészáros utca 19.); a deszkák, léczek stb. szállítására pedig f. évi november hó 30-án déli 12 óráig a máv. debreczeni üzletvezetőségénél nyujtandók be.

Allatbetegségek Gömörvármegyében. Lép-fene: Ispánmezőn. *Veszélyes:* Berzete, Márkuska, Ródova és Harkács. *Ragadós száj-és körömfájás:* Barka, Feketelehota, Hárskut, Krasznahorkahosszúrét, Krasznahorkavárallya, Lucska, Rochfalva és Rudnán. *Sértésvész:* Sumjác, Telgárt, Hisnyó, Koprás, Miglész, Mnisány, Muránydichava Ratkó, Derencseny, Dobóca, Egyházabást, Gortvakisfalud, Serke, Nagyszuha, Pongyelok, Rimabánya, Rimóca, Alsósajó, Nadabula, Oláhpaták, Szilicze, Jolsva és Rimaszombatban.

Szerkesztői üzenetek.

D. V. Budapest. Köszönettel megkaptuk és a közlendő közé soroztuk.

A rimaszombati új főgymnasium

közélemben a **Losonczi-utca 51. sz.** alatt levő s egy nagyobb utcái és kisebb udvari lakásból álló ház, udvarral, kerttel és mellékhelyiségekkel együtt **szabad kézből eladó.** — Ertekezhetni ugyanott **özv. Borsody Károlynénál.** 1-3

Eladó ház.

Szilygyártó-utca 8-ik szám alatt levő Benyo József-féle ház: két szoba, konyha, éléskamara, előszoba, melléképületekkel és 36 □-öl udvari kerttel együtt szabadkézből örök áron eladó. — Ertekezni lehet: **Cseh Istvánnál,** Sodomautca, 7. sz. a. 4-*

Bérbeadó.

Rimaszombatban az Erzsébet-téren a jelenleg **Tomay A.** és **Stehlinszky I.** által bérelt kettős üzlethelyiség a hozzátartozó lakással együtt **1904. május 1-től** bérebe kiadó — Érdeklődők felvilágosításért forduljanak **Széplaky Lajos** tulajdonoshoz.

Értesítés!

Alólirott tisztelettel értesitem Rimaszombat város és vidékének mélyen tisztelt közönségét, miszerint a 30 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő

órás és ékszer-üzletemben

mindenfélé uj **fali- és zsebórák, ékszerek** nagy választékban kedvező feltételek és jutányos árak mellett kaphatók.

Javitások ugy órák, mint ékszerekben elfogadtatnak és jótállás mellett igen mérsékelt díjért gyorsan eszközöltetnek.

A n. é. közönség szíves jóakarata és pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1903. november 1.

Stehlinszky Ignáczné.

Erzsébet-tér a „Három-Rózsa“ mellett.

A „Tompa“-szállodában

jó minőségű borok literenként 24—30 krajczárért kaphatók.

Hirdetmény.

5512. P. sz. — **Lőkősháza** község határára vonatkozó birtokrendezési s tagosítási ügyben az elkészített mérnöki munkálatok, térkép, földkönyv meghitelesítésére, és azzal összefüggő összes kérdések elintézésére **1903. évi november 30-ának d. e. 10 órája Lőkősháza** község házában kitűzetik, arra az összes érdekelt birtokosok és határbeli szomszédok a törvényes következmények terhe alatt meghivatnak.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1903. évi november hó 14-én.

Cseh,

kiküldött kir. törvényszéki bíró.

Vásárolok

regi vagy törött aranyat és ezüstöt, ékszer-árakat, drága kőveket, mindennemű egyéb régiségeket és zálogjegyeket a legmagasabb árrban. Bárhol **elzálogosított tárgyakat** saját pénzemen kiváltok s a felmaradó értéktöbbletet teljes értékben kifizetem.

Eladok alkalmi vételekből származó arany- és ezüst-árakat, ékszereket, órákat, rendkívül olcsó árakon.

Levélbeli megkeresésekre rögtön válaszolok, kívánatra a helyszínére utazom.

Hertszko Sándor,

órá- és ékszerész Losonczi u. 21. sz.
Gácsi- és Vasúti-utca sarkán.

Czímre tessék pontosan ügyelni!

Hirdetmény.

132. sz. — Alólirott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 583/903 számú végzése következtében **Kovács Miklós** ügyvéd által képviselt **tornalljai takarékpénztár** javára **Zehery László és társai** ellen 3000 korona erejéig 1903. évi február hó 10-ik napján fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1532 koronára becsült ingóságok, u. m.: Zongora, házi butorok és ezüstneműek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bírósága 1903. V. 132/5. számú végzése folytán 1467 kor 22 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi december hó 5-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 185 kor. 75 fillérben már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban adások lakásán leendő eszközzésére 1903. évi **november hó 26-ik napjának** délelőtti 10 órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetében becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1903. november hó 11-én.

Sánta Antal, bir. kiküldött.

BECK TESTVÉREK

uri- és női-divatárak valamint varrógépek és kerékpárok raktára
RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 26.

a **Gömörmezei Nép- és Iparbank** épületében

Szíves figyelmébe ajánljuk a tisztelt vevő közönségnek nagy raktárunkat férfi és női fehérneműekben, honi és gráci nyulszőr és loden kalapokban, honi gyártmányú férfi, női és gyermekezipőkben, férfi-, fiu- és gyermek-ruhákban. Óriási választék mindenféle nyakkendőben.

Különlegességi raktár női blusokban és costumokban.

A híres pécsi Hamerli fele bőrkarmantyugyár főraktára. Különlegességi raktárt tartunk harisnyákban kötött, szövött, rövid és berliner árúknban, divatos selyem kendőkben, zsebkendőben, selyem és csipke echarpokban.

Csak 16 kr. métere a tennis flanelnek, melyből nagy választékot tartunk.

Hirdetmény.

A Gömörmezei Nép- és Iparbank a

6462	5177	5196	5955	5623	6118	6115
5904	6090	6213	6415	6440	6026	6066
6067	5007	6183	6366	6223	6510	6354
6231	6261	6319	4862	6386	6502	6478
6522	6447	6476	6506	6508	és 6526	számok

alatt elzálogosított és nem rendezett kézi zálogtárgyakat ugymint arany ékszereket, ezüst evő- és díszeszközöket, különféle értékpapírokat **1903. november hó 21-én (szombat)** délután 2 (kettő) órakor saját helyiségében elárvereztetni.

Rimaszombat, 1903. október 22.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

499. sz. — Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. bírósága 1903. évi sp. 340. 341. számú végzése következtében **Farkas Gyula** ügyvéd által képviselt **a putnoki takarékpénztár** javára **Hangonyi Istvan** ellen 570 korona, 300 kor. s járuléka erejéig 1903. évi augusztus hó 1-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1588 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: életneműek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. bírósága 1903. évi V. 7/7. számú végzése folytán 570 és 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi április 28. napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 182 kor. bíróság már megállapított költségek erejéig Urajon alperesnél leendő eszközzésére **1903. évi november hó 28-ik napjának** délelőtti 10 órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1903. évi november hó 8-án.

Kovács Géza, kir. bír. végrehajtó.

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedése, könyvnyomdája, könyvkötészete
Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8-ik szám.

Ajánlja:

kiváló jómínőségű irodai és fogalmazó papirjait legolcsóbb árban.

Elvállal modern irodaberendezéseket.

Optimus-sokszorosító!

Nélkülözhetetlen minden irodában. A legtökéletesebb sokszorosító készülék. Szép, tiszta másolatai, könnyű kezelése és olcsósága miatt nagyon elterjedt. **Üzleti könyvek. — Egyházi, ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.**

Legalkalmasabb ajándéktárgyak:

imakönyvek, diszművek, ífjúsági iratok, képes-könyvek, levélpapírok diszes és egyszerű dobozokban, fénykép- és levelező-lap albumok, emlékkönyvek, téntartók, aquarell- és olajfestékek, festővásznak stb. **Készít eljegyzési és lakadalmi értesítéseket, meghívókat, névjegyeket.** Mindenfélé kő- és könyvnyomdai munkák, könyvkötések gyorsan, izlésesen, jutányos árban készíttetnek.

HOLLÓSY JÓZSEF

első és legrégebb

temetkező-vállalata

RIMASZOMBATBAN.

Érez- és fakoporsók gyári bizományi raktára.

Butorkereskedés, asztalos műhely.

Losonczi-utca 21. és Kossuth Lajos-u. 19. sz. saját házában.

Alapított 1864.

Alapított 1864.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség tudomására, hogy az **1864. évtől** fennálló **temetkező-vállalatomban** ez idő szerint az **ország legelső gyárainak érez- és fakoporsó** készítményeit **birom raktáron bizományba.**

Halálozások alkalmával a szomorodott felek **raktáramban** a szükséges összes kellékeket, különféle minőségben és választékban — mérsékelt áron — **iellelhetik**; van raktáron mindenféle alaku és nagyságu, diszes és egyszerű **érez- és fakoporsó, szemfedő, lepedő, fejpárna és fejdísz, harisnya és cipő, gyertya** a ravatal körül és az egyházi személyek részére, **sirkoszorú, koszorúszalag** különféle szélesség és színben, **mű- és díszvirág** a koporsó és halottas szoba díszítéséhez stb. stb.

Tartok **halottas kocsiakat** egyenruhás szolgaszeméllyel.

Továbbá ajánlkozom halottkémi jelentés kieszközlésére, sírhely kiastására, harangoztatás, halottas szobának és környékének feketével való bevonására és díszítésére, gyászjelentések készítése és -zétküldésére, az egyházi személyeknek a végtisztesség megadására való felkérésére stb.

Butorokból nagy raktárt tartok folyton, itt a leg-egyszerűbbtől a legdivatosabb tárgyak is feltalálhatók és minden jutányos áron; igen **alkalmas vásárlás menyasszonyi berendezkedésre.**

Épületi asztalos munkák bármilyen kivitelben, a legjobb anyagból **műhelyemben** szinten **készül.**

Szolgálatkészségemet és raktáram nagy választékát a n. é. közönség jóakarataiba ajánlom.

kiváló tisztelettel

HOLLÓSY JÓZSEF,

13—*

temetésrendező, butor- és épületasztalos.